

Göran Forss har 89 flaskskepp i den egna samlingen. Men han har byggt långt över tusen skepp – och en lastbil.

Göran Forss – modellbyggare

Börja med en bit tätt virke. Gärna al eller lönn. Fila fram fartygets språng. Skär till relingar av tunna trälistor. Forma skrovet. Ritsa bordläggningen. Borra hålen för mast, vant, barduner, skot, stag...

Göran Forss berättar hur han går till väga när han bygger flaskskepp.

Mastvirket mäter 1,5 mm i fyrkant. Borrhålen är 0,4 mm... Tala om pillgöra! Segel görs av papper som betsas till lämplig färgton. Tunn tråd blir till rigg och tågvirke.

Skeppare och båtsman – till och med katten som äter strömming! – finns med ombord på hans sandkilar och vedjakter på flaska.

Tusentals mått

Han har byggt de två flaskskepp som – med Sofia Linnea som förlaga – överlämnades till Sven Fernqvist och Hans Gustafsson vid Rederiets bolagsstämma i mars (se sid 7).

Modellen är färdigbyggd och riggad, klar att försiktigt föras in i en flaska.

Göran har en speciell relation till Sofia Linnea.

Han tog måtten på Sjöhistoriska Museets modell av Greta Linnea, de mått som fartygs-konstruktören Einar Telander behövde för att göra ritningarna till det som senare blev Sofia Linnea.

– Jag fick i uppdrag av museichefen att hjälpa Einar med måtten. Hur många mått jag tog minns jag inte, men det måste ha varit tusentals.

– I början kom Einar regelbundet till museet om förmiddagarna. Senare blev det många telefonsamtal och kontrollmätningar. Vi höll på i kanske ett halvår hösten 1984 och våren 1985.

Ordningen återställd

Göran besökte ofta bygget av Sofia Linnea i Börje och Biggan Anderssons verkstad i Roslags-Kulla. Och han närvarade vid utskjutningen den 9 juli 1988 i Östanå färjeläge.

– Det hade talats om att Sofia Linnea skulle se ut som Greta Linnea, med kajutan och brädgången i vitt. Och så var allt lackat! Jag blev besviken.

Han hade 20 stycken Sofia Linneor i flaskor, målade som de borde vara i vitt.

– Nu är ordningen dessbättre återställd. De två flaskmodellerna av Sofia Linnea som Rederiet beställde av mig i vintras är de första jag har gjort på 20 år.

Göran börjar sin modellbyggarbana på Sjöhistoriska Museet 1956. 42 år senare går han pension.

Men han fortsätter att bygga flaskskepp – och att hjälpa andra byggare till rätta.

Hobbymässan, Skeppsholmsdagen och Sjöfartsmuseet i Älmsta är exempel på scener där Göran visar prov på sitt hantverk och dess resultat.

Halland och Wasa

Han har sin verkstad hemma i villan söder om Stockholm. Flaskskeppen kommer till vid ett arbetsbord i vardagsrummet.

I det före detta garaget sker något större... Här färdigsätts en modell av jagaren Halland. Modellen är 240 cm lång och in i minsta detalj utrustad likt örlogsfartyget som byggdes tidigt 1950-tal och skrotades 1982*.

– Jag började med Halland 1969. Mitt ordinarie arbete på Sjöhistoriska Museet bestod i att renovera och vårda museets modellsam-

Modellen av jagaren Halland är 240 cm lång. Göran Forss har tillverkat varje detalj.

lingar. Nybygge kunde bara ske på "lediga stunder".

– I fem år stod Halland helt stilla. Då byggde vi den modell av Wasa, som står i Wasa-museet.

– Just nu håller jag på akteröver med fotsteg, kättingar och rep.

Allt ombord är tillverkat för hand. Till och med ankarkättingen av tunn mässingstråd är hoplödd ring för ring.

– Det är härligt att få hålla på med Halland. Jag vill helst inte tänka på att bygget en gång blir klart.

För omväxlings skull – som present vid en födelsedag – byggde Göran Forss en lastbil inuti en flaska.

Göran har 89 flaskskepp i sin egen samling. Men har byggt långt över tusen skepp – och en lastbil!

* Systerskeppet, jagaren Småland, är museifartyg i Göteborg.